

Datum: 23.12.2020.

Broj:

Objavljen regionalni izvještaj o korupciji u sistemu odbrane: BiH ostvarila napredak, rizik najveći u javnim nabavkama

Banjaluka, 23. decembar 2020. – Bosna i Hercegovina ostvarila je određeni napredak u oblasti borbe protiv korupcije u sistemu odbrane i sigurnosti ali javne nabavke i dalje predstavljaju ogroman rizik za pojavu korupcije. Tako je ocijenjeno u istraživanju koje je objavio **Transparency International Defence & Security** za 15 zemalja Centralne i Istočne Evrope.

Izvještajem ove organizacije, koja se u okviru globalne mreže Transparency International bavi istraživanjem korupcije u sistemu odbrane i sigurnosti, obuhvaćene su Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Bosna i Hercegovina, Estonija, Gruzija, Mađarska, Kosovo, Latvija, Litvanija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Poljska, Srbija i Ukrajina. Prema GDI Indeksu (Government Defence Integrity Index) polovina od ovih 15 zemalja se suočava sa visokim rizikom za pojavu korupcije u odbrambenom sektoru.

BiH je sa ocjenom 57 od maksimalnih 100 svrstana u kategoriju C ili red zemalja sa umjerenim rizikom za pojavu korupcije. Kod BiH najveći problem predstavlja sistem javnih nabavki koji je podložan korupciji, na šta već dugo ukazuje Transparency International u BiH, koji je i učestvovao u prikupljanju podataka za ovo regionalno istraživanje. Ipak, u poređenju sa GDI Indeksom objavljenim 2015. godine, u kojem je BiH bila smještena u kategoriju D – zemlja sa visokim rizikom za pojavu korupcije, može se zaključiti da je ostvaren napredak.

Na to je uticala činjenica da je parlamentarnim odborima djelimično omogućen pristup povjerljivim informacijama iako to i dalje nije na zadovoljavajućem nivou, a primjetan je i nedavni napredak u oblastima jačanja integriteta i zaštite prijavitelaca korupcije kroz obuke osoblja Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH.

Rezultati analize pokazuju da je prosječna ocjena regije 48/100, što predstavlja visok nivo rizika za pojavu korupcije. Najgore je ocijenjen Azerbejdžan sa ocjenom tek 15/100 najviše zbog političkih razloga koji utiču na pojavu korupcije, a u našem regionu najgoru ocjenu 32/100 dobila je Crna Gora uglavnom zbog tajne potrošnje u sektoru odbrane. S druge strane visok nivo transparentnosti Latviju je svrstao u kategoriju B – zemlju sa niskim rizikom za pojavu korupcije sa daleko najboljom ocjenom 67/100.

U izvještaju se navodi da su autoritarne vlade oslabile parlamentarni nadzor nad odbrambenim sektorom u Poljskoj, dok su u Mađarskoj ograničile pravo na pristup informacijama. Slični su trendovi vidljivi i na Balkanu gdje su sve autoritarnije vlade u Srbiji, Crnoj Gori i Albaniji optužene za zarobljavanje države, korupciju i zloupotrebu vlasti. Još se dodaje da su u našoj regiji primjetni trendovi erozije nezavisnog pravosuđa, napadi na nezavisne medije i civilno društvo kao i izborna manipulacija što sve skupa utiče na stvaranje klime koja sprečava borbu protiv korupcije.

Government Defence Integrity Indeks (**GDI**) predstavlja najznačajniju procjenu rizika za pojavu korupcije u sektoru odbrane u svijetu. Indeks mjeri postojanje, efektivnost i implementaciju kontrola u pet ključnih rizičnih oblasti za pojavu korupcije.